

Axmadjonova Muslimaxon Anvarjon qizi

Namangan davlat universiteti filologiya fakulteti 4-bosqich talabasi

ABDULHAMID CHO'LPON SHE'RLARINING AHAMIYATI

Annotatsiya: Abdulhamid Cho'lpon o'zbek adabiyotining yorqin namoyandalaridan biri sifatida, she'riyatda o'ziga xos o'rin egallaydi. Uning she'rlarida inson ruhiyatining chuqur qatlamlari, tabiat go'zalligi, ijtimoiy muammolar va insoniy his-tuyg'ular aks etgan. Cho'lpon she'rlarining ahamiyati bir necha jihatdan ko'rinadi.

Kalit so'zlar: Abdulhamid Cho'lpon, ijtimoiy adolat, tenglik va inson huquqlari, adabiyot, she'r, o'zbek xalqining tarixiy, madaniy va ma'naviy qadriyatlarini.

Cho'lpon she'rlarida insonning ichki dunyosi, his-tuyg'ulari va orzulari chuqur tasvirlangan. U sevgi, umid, qayg'u va xayol kabi his-tuyg'ularni o'ziga xos uslubda ifodalaydi. Bu esa o'quvchilarga o'z his-tuyg'ularini anglash va ularga munosabat bildirish imkonini beradi. Cho'lpon o'z she'rlarida ijtimoiy adolat, tenglik va inson huquqlari masalalarini ko'taradi. U o'z she'rlarida jamiyatdagi nohaqliklar, ijtimoiy ziddiyatlar va insonlarning o'zaro munosabatlarini o'rganadi. Bu jihat, uning she'rlarini nafaqat estetik, balki ijtimoiy ahamiyatga ega asarlar sifatida ko'rishga imkon beradi. Cho'lpon she'rlarida tabiat go'zalligi va uning inson hayotidagi o'rni muhim ahamiyatga ega. U tabiatni o'zining ilhom manbai sifatida ko'radi va uning go'zalligini tasvirlash orqali o'quvchilarga tabiatni qadrlashni o'rgatadi.[1]

Tabiat va inson o'rtasidagi munosabatlar, uning she'rlarida chuqur o'rganilgan. Cho'lpon she'rlarining estetik qadriyatlarini ham alohida e'tiborga molik. U o'z she'rlarida o'ziga xos uslub, ritm va obrazlar yaratadi. Bu esa uning she'rlarini o'qish jarayonida o'quvchilarga estetik zavq bag'ishlaydi. Cho'lponning she'riyati, o'zbek tilining go'zalligini va boyligini namoyon etadi. Cho'lpon she'rlarining ahamiyati, shuningdek, ularning madaniy meros sifatida saqlanishida ham namoyon bo'ladi. U o'z she'rlari orqali o'zbek xalqining tarixiy, madaniy va ma'naviy qadriyatlarini o'zida mujassam etadi. Bu esa kelajak avlodlarga o'zbek adabiyotining boyligini va uning ahamiyatini yetkazishga xizmat qiladi.

Abdulhamid Cho'lpon she'rlarida bir qator ijtimoiy muammolar ko'tarilgan bo'lib, ular o'z davrining ijtimoiy, siyosiy va madaniy muhitini aks ettiradi. Cho'lpon o'z asarlarida inson huquqlari va erkinliklari masalasini ko'taradi. U insonning o'z fikrini erkin ifoda etish huquqini, shuningdek, ijtimoiy adolatni talab qiladi. Bu jihat, uning she'rlarida insonning o'zligini anglash va o'z huquqlarini himoya qilish zarurligini ta'kidlaydi.[2]

Cho'lpon she'rlarida ijtimoiy adolatsizlik, sinfiy ziddiyatlar va jamiyatdagi nohaqliklar haqida gapiradi. U o'z asarlarida kambag'allik, boyluk va kuchli ijtimoiy qatlamlar o'rtasidagi farqlarni tanqid qiladi. Bu, o'z navbatida, ijtimoiy tenglik va adolatni talab etadi. Cho'lpon o'z she'rlarida milliy identitet va o'zbek xalqining tarixiy merosini saqlash masalasini ko'taradi. U o'zbek xalqining madaniyati, an'analari va urf-odatlarini qadrlashni, shuningdek, mustaqillik va erkinlik uchun kurashni ta'kidlaydi.[3]

Cho'lpon ta'lim va ma'rifatning ahamiyatini ham o'z she'rlarida ko'taradi. U bilim olish va ma'rifat tarqatish orqali insonlarni o'zgarishga, taraqqiyotga va ijtimoiy adolatga erishishga undaydi. Bu jihat, uning asarlarida ta'limning ijtimoiy rivojlanishdagi o'rni haqida fikr yuritadi. Cho'lpon tabiat go'zalligini va uning inson hayotidagi o'rnini ta'kidlaydi.[5]

U tabiatni asrash va uning resurslaridan oqilona foydalanish zarurligini ko'rsatadi. Bu, o'z navbatida, ekologik muammolar va tabiatni muhofaza qilish masalalarini ko'taradi. Cho'lpon o'z she'rlarida o'zgarish va taraqqiyot zarurligini ta'kidlaydi. U jamiyatda ijtimoiy, siyosiy va madaniy o'zgarishlarni qo'llab-quvvatlaydi va bu o'zgarishlarning inson hayotiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini ko'rsatadi. Abdulhamid Cho'lpon she'rlarida ko'tarilgan ijtimoiy muammolar, uning o'z davrining ijtimoiy, siyosiy

va madaniy muhitini aks ettiradi. U inson huquqlari, ijtimoiy adolatsizlik, milliy identitet, ta'lim va ma'rifat, tabiat va ekologik muammolar, shuningdek, o'zgarish va taraqqiyot masalalarini o'z asarlarida chuqur o'rganadi. Bu jihatlar, Cho'lpon she'riyatining ahamiyatini yanada oshiradi va uning asarlarini zamonaviy o'quvchilar uchun dolzarb qiladi.[4]

Xulosa:

Abdulhamid Cho'lpon she'rlarining ahamiyati, ularning insoniy his-tuyg'ularni ifodalash, ijtimoiy masalalarni ko'tarish, tabiat go'zalligini tasvirlash, estetik qadriyatlarni yaratish va madaniy meros sifatida saqlanishida namoyon bo'ladi. U o'z she'rlari orqali o'quvchilarga hayotning turli jihatlarini tushunishga yordam beradi va ularni o'z his-tuyg'ulari bilan bog'lashga imkon yaratadi. Cho'lpon she'riyati, o'zbek adabiyotining ajralmas qismi sifatida, har doim o'z ahamiyatini saqlab qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.Sharafiddinov O. Cho'lponni anglash. T.: Xazina, 1994.[1]
- 2.Karimov N. Cho'lpon. T.: Fan, 1991.[2]
- 3.Cho'lponning badiiy olami (to'plam). Toshkent: Fan, 1994.[3]
- 4.Murodov J.Cholpon haqida. Toshkent: Ohangaron Hayoti Gazetasi, 2014[4]
- 5.www.ziyonet.uz[5]